

- **Yeni Mali Yönetim ve Kontrol
Sisteminde**

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol

İç Kontrol Tanımı

- **İç kontrol;** idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

İÇ KONTROL NEDİR? (1)

- İç kontrol, idarenin amaçlarına ulaşmasını sağlamak üzere oluşturulan;
  - organizasyon,
  - yöntem,
  - süreç,
  - iç denetim,
  - mali ve mali olmayan kontroller
  - bütünüdür.

İÇ KONTROL NEDİR? (2)

- İç kontrol bir **süreçtir**
- İç kontrol bir amaç değil, idareyi hedeflerine ulaştırma amacını taşıyan bir **yönetim aracıdır**
- İç kontrol **kişiler** tarafından uygulanır
- İç kontrol sadece form, belge, el kitabı ve prosedür değil, bunların yanı sıra organizasyonu, personeli ve yönetim tarzını da kapsayan bir **sistemdir**

İÇ KONTROLÜN AMAÇLARI

- Kaynakların etkili ve etkin bir şekilde ve idarenin amaçlarına uygun olarak kullanımını sağlamak
- Mevzuata uygunluğu sağlamak
- İdarenin faaliyetleri hakkında düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi sağlamak
- İdarenin varlıklarını korumak, yolsuzluk ve usulsüzlüğü önlemek

İÇ KONTROLÜN TEMEL ÖZELLİKLERİ

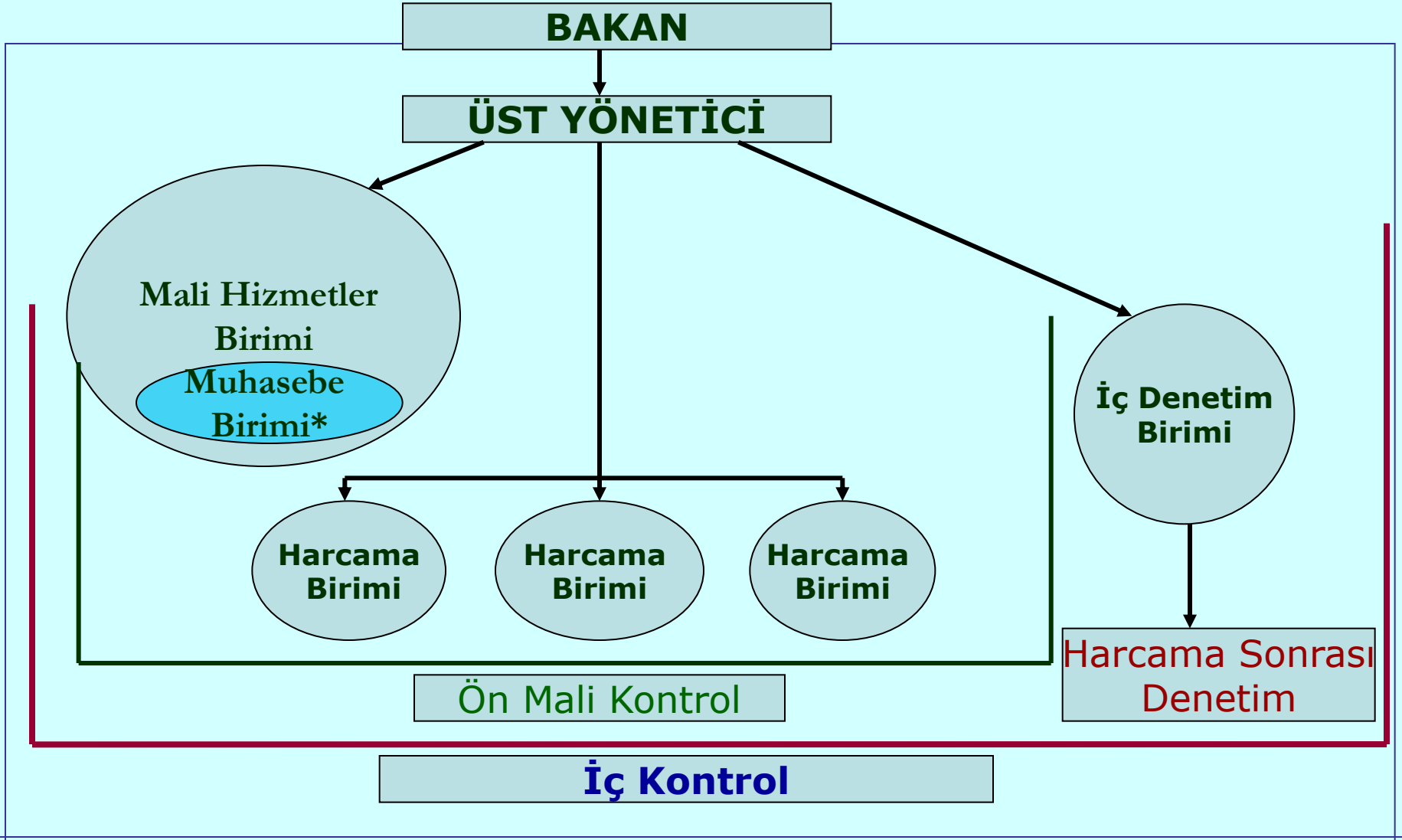
- İç kontrol, yönetim sorumluluğu çerçevesinde sürekli ve sistematik bir şekilde yürütülür.
- İç kontrol, yeterli ve makul güvence sağlayan bir yönetim aracıdır.
- İç kontrol, risk esasına dayalıdır.
- İç kontrol, idarenin bütün görevlilerini kapsar.
- İç kontrol, mali alanla sınırlı olmayıp, mali ve mali olmayan kontroller bütünüdür.
- İç kontrol sistemi, her yıl değerlendirmeye tabi tutulur.
- İç kontrol düzenleme ve uygulamalarında “iyi mali yönetim ilkeleri” esas alınır.

İÇ KONTROL

Etkin Bir İç Kontrol Sisteminin Kurulması İdarelerin Yönetim Sorumluluğundadır.

Kamu idarelerinde yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulması için gerekli önlemler **üst yönetici tarafından alınır.**

MALİ YÖNETİM VE KONTROL YAPISI

İÇ KONTROL SORUMLULUĞU

- **Üst yöneticiler:** Sistem kurma ve gözetim
- **Harcama yetkilileri:** Uygulama ve ön mali kontrol
- **Gerçekleştirme görevlileri:** Uygulama ve ön mali kontrol
- **Mali hizmetler birimi:** Sistemin kurulması, standartların uygulanması çalışmaları ve ön mali kontrol
- **Muhasebe yetkilileri:** Ödeme kontrolü, kayıtların usulüne ve standartlara uygunluğu ve saydamlık

ÜST YÖNETİCİLERİN İÇ KONTROL SORUMLULUĞU

- İdarede iç kontrol standartlarının ve iç kontrol ile ön mali kontrol alanında yapılan düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak
- İş ve işlemlere yönelik süreç akış şemaları hazırlatmak
- Görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlemek
- Görevlerin bilgili ve yeterli personel tarafından yürütülmesini ve personelin yeterli eğitim almasını sağlamak
- Kontrol prosedürlerini belirlemek
- İdarede uygun bir iletişim ağı oluşturmak
- Kontrol listeleri ve öz değerlendirme formları oluşturmak
- İç kontrol güvence beyanını düzenlemek

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI-1

- **Güvence Beyanı Verecek Olanlar**
  - Üst yöneticiler
  - Bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri
  - Mali hizmetler birimi yöneticisi

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI-2

- **Güvence Beyanı Kapsamı**

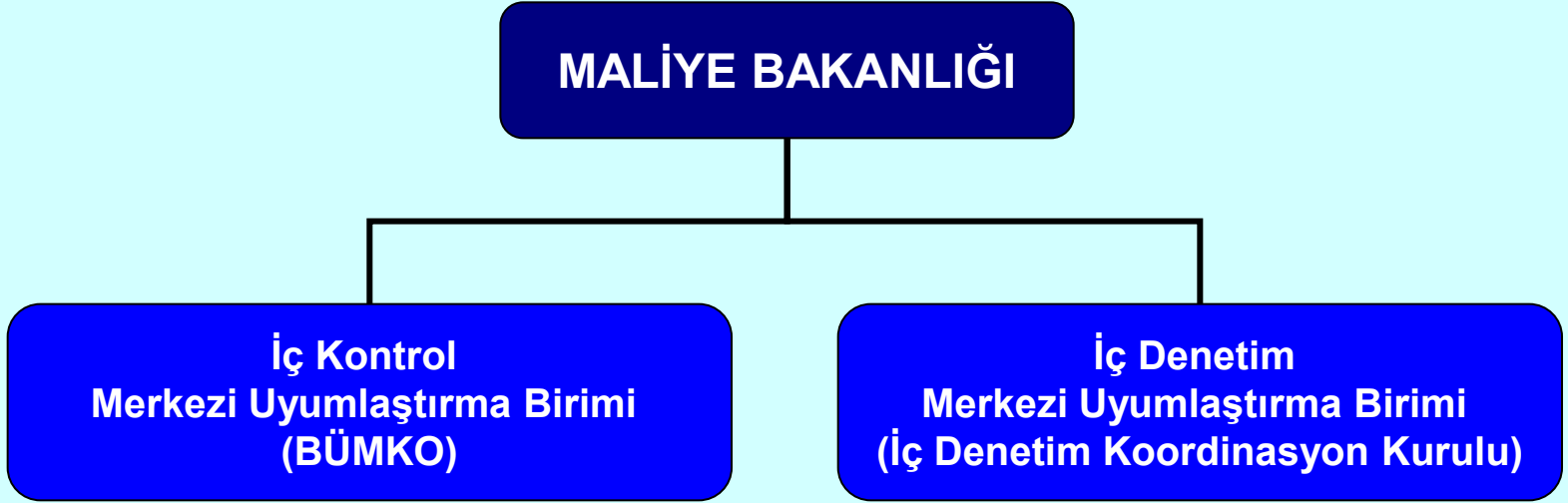
- Tahsis edilen kaynakların planlanmış amaçlara ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığı
- Uygulanan iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliği konusunda yeterli güvenceyi sağladığı
- Bilgilerin doğruluğu

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI-3

- Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;
- Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.
- Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.
- Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.
- Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Yer-Tarih)

İmza
Ad-Soyad
Unvan

Yeni Mali Yapıda Maliye Bakanlığı

İÇ KONTROL MERKEZİ UYUMLAŞTIRMA FONKSİYONU (1)

- İç kontrol ve ön mali kontrol alanında gerekli düzenlemelerin yapılması
- İç kontrol standartlarının belirlenmesi
- Ön mali kontrol standart ve yöntemlerinin belirlenmesi
- İç kontrol ve ön mali kontrol düzenleme ve uygulamalarının izlenmesi ve uyumlaştırılması
- Koordinasyon, rehberlik, eğitim

İÇ KONTROL MERKEZİ UYUMLAŞTIRMA FONKSİYONU (2)

- Yönetim sorumluluğu çerçevesinde her idare kendi iç kontrol sisteminden sorumlu olmakla birlikte,merkezi uyumlaştırma birimi;
- İç kontrol sistemi için mevzuatı oluşturmak,
- İkincil ve üçüncül düzey düzenlemeleri yapmak,
- Standartları belirlemek,
- İdarelerde uygulanan sistemleri izlemek,
- Uygulama farklılığını gidererek uyumlaştırmak,
- İdareleri yönlendirmek,
- İyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmak,
- Koordinasyon, rehberlik, eğitim fonksiyonlarını yürütmek,

Görevini yapmak suretiyle ülkenin iç kontrol sistemini uyumlaştırmakla görevlidir.

ÖN MALİ KONTROL

Süleyman TOYAN

Ön Mali Kontrol

- **Tanım:** İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin mali karar ve işlemlerin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer mali mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontroldür.

ÖN MALİ KONTROLÜN NİTELİĞİ

- İç kontrolün bir parçasıdır
- Danışma ve önleyici niteliktedir
- Bağlayıcı değildir
- Sadece bir birimin görevi değildir
- Harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz

Önceki Sistemde Ön Mali Kontrol Yapan İdareler

- Maliye Bakanlığı
- Maliye Bakanlığının Birimleri
- Sayıştay
- İdareler

Ön Mali Kontrol - 1

- **MALİYE BAKANLIĞI**

- Sözleşme Tasarılarının Vizesi

- Avans ve Kredi İzinleri

- Harcırah Vizeleri

- Yan Ödeme Cetvellerinin Vizesi

Ön Mali Kontrol - 2

- **MALİYE BAKANLIĞI BİRİMLERİ**
  - Gider Yüklenme Belgeleri
  - Ödeme Emirlerinin Vizesi
  - Uygunluk Denetimi
  - İhale Komisyonlarına Katılım

Ön Mali Kontrol - 3

- **SAYIŞTAY**

- Sözleşme ve Bağlıtların Tescili

- Kadro Cetvellerinin Vizesi

- Ödeme Emirlerinin Vizesi

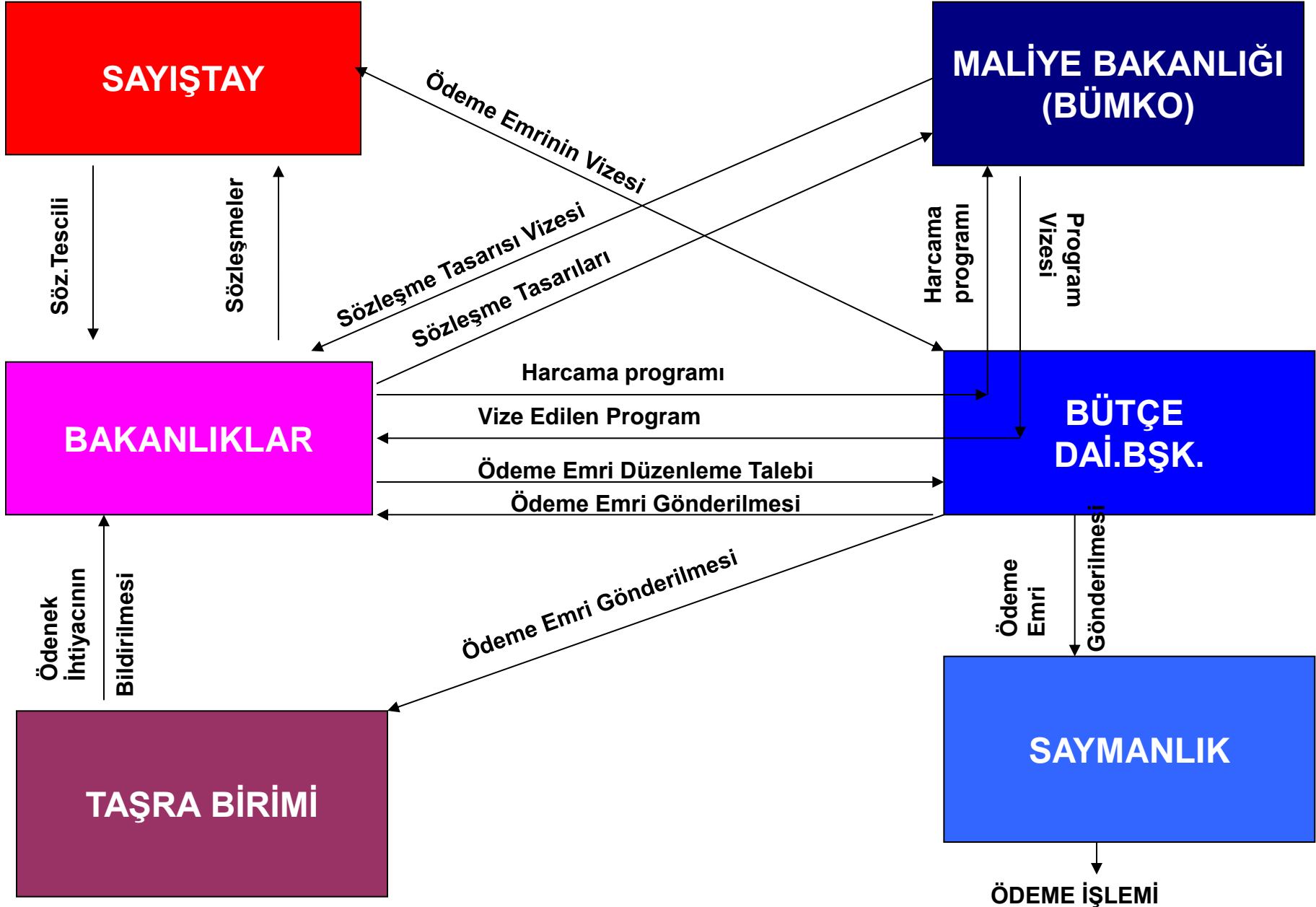
Ön Mali Kontrol - 4

- İDARELER

- Tahakkuk Memurları
- İhale Komisyonu Üyeleri
- Diğer Görevliler
- İta Amirlerinin Gözetim Görevi

ÖNCEKİ SİSTEMDE ÖN MALİ KONTROL

Sisteme Eleştiriler

- Harcamada Katı Ön Kontrol
- Yetki-Sorumluluk Dengesizliği
- İdarelere Yeterli İnişiyatif Verilememesi
- Ödeme Aşamasında Uygunluk Kontrolü

Yeni Ön Mali Kontrol Sisteminin Getirdikleri (1)

- Sayıştay'ın vize/tescil gibi ön mali kontrol görevi sona erdirildi
- Maliye Bakanlığı'nın vize yapmak gibi ön mali kontrol görevi kaldırıldı

Yeni Ön Mali Kontrol Sisteminin Getirdikleri (2)

- Ödeme aşamasında yapılan uygunluk kontrolü kaldırıldı; ön mali kontrol görevi idarelere devredildi
- İdarelerin mali yönetim ve kontrole ilişkin görev ve yetkileri artırıldı

Yeni Ön Mali Kontrol Sisteminin Getirdikleri (3)

- Ön mali kontrol, riskli alanlar dikkate alınarak yapılan danışma ve önleyici niteliği haiz bir kontrol haline getirildi
- İç kontrolün bir unsuru oldu

ÖN MALİ KONTROLDE YENİ YAPI

- Harcama Birimleri
- Mali Hizmetler Birimi
- Merkezi Uyumlaştırma Birimi

ÖN MALİ KONTROLDE YENİ YAPININ FONKSİYONLARI

- Süreç Kontrolü
  - Harcama Birimleri
  - Mali Hizmetler Birimi
- Taahhüt ve Sistem Kontrolü
  - Mali Hizmetler Birimi
- Standart ve Yöntem/Uyumlaştırma
  - Merkezi Uyumlaştırma Birimi

HARCAMA BİRİMLERİNDE ÖN MALİ KONTROL

- Süreç kontrolü (işlemlerin ardışık kontrolü)
- Gerçekleştirme görevlisi kontrolü
- Harcama yetkilisi kontrolü
- Muhasebe yetkilisi kontrolü
- Mali hizmetler birimi kontrolü

GERÇEKLEŞTİRME GÖREVLİLERİ

- Ödeme Emri Belgesini
“ Kontrol edilmiş ve uygun görülmüŐtür”
Őerhini düşerek imzalarlar.
- Bu Kanun çerçevesinde yapmaları
gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar.

MUHASEBE YETKİLİSİ

Ödeme aşamasında:

- Yetkililerin imzası
- Ödemeye ilişkin belgeler
- Maddi hata
- Hak sahibinin imzası

yönünden ön mali kontrol yapar.

MUHASEBE YETKİLİSİ

Bunların dışında

- Kontrol ve inceleme yapamaz
- Belge arayamaz

Bunlarla ilgili hata veya eksiklik bulunması halinde

- Ödeme yapılmaz
- Ve ödemeye zorlanamaz

Mali Hizmetler Biriminde Ön Mali Kontrol (1)

- Tasarıların mali yükü
- Taahhüt evrakı ve sözleşmeler
- Ödenek gönderme belgeleri
- Ödenek aktarmaları
- Kadro dağılımları
- Seyahat kartı

Mali Hizmetler Biriminde Ön Mali Kontrol (2)

- Seyyar görev tazminatı
- Geçici işçi pozisyonları
- Yan ödeme cetvelleri
- Sözleşmeli personel sözleşmeleri

- Ön mali kontrole tabi tutulacak diğer mali karar ve işlemler idarelerince belirlenecektir.

İDARELERCE ÖN MALİ KONTROLE TABİ TUTULACAK DİĞER MALİ KARAR VE İŞLEMLER

- Bu işlemler tür, tutar ve konu itibarıyla belirlenir
- Bu düzenlemeler üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulur
- Bu düzenlemeler Maliye Bakanlığına bildirilir

ÖN MALİ KONTROLDE GÖREVLER AYRILIĞI İLKESİ

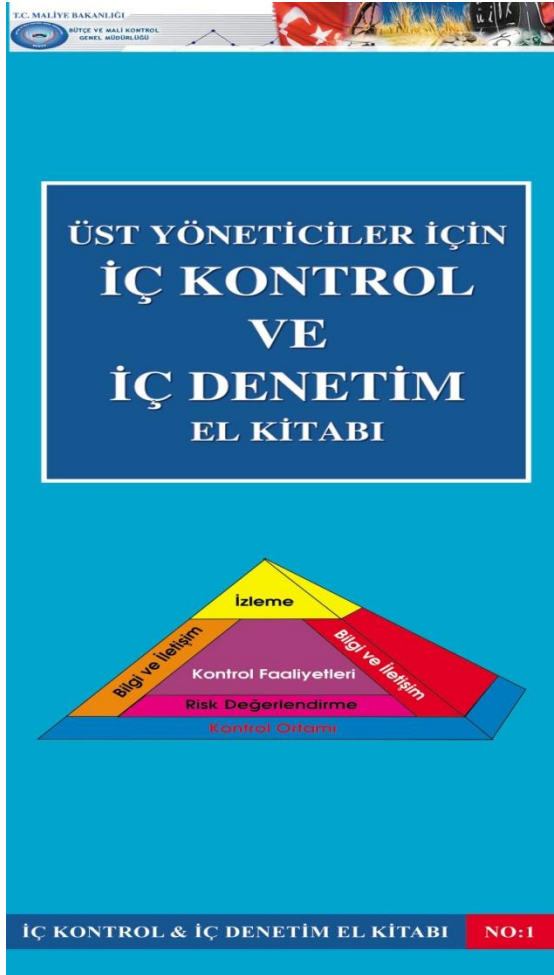
- Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez
- Mali hizmetler biriminde ön mali kontrol görevini yürütenler mali işlem sürecinde görev alamazlar

İÇ KONTROLE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- 5018/55,56,57,58,60
- İç Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
- Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik
- Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ
- 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
- 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu
- 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkında Kanun
- e-bütçe
- Say2000i
- Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları
- Standart Dosya Planı

Diğer Kaynaklar

İÇ KONTROLE İLİŞKİN BAZI İNTERNET SİTELERİ

- www.bumko.gov.tr
- www.muhasibat.gov.tr
- www.sayistay.gov.tr
- www.coso.org
- www.intosai.org
- www.aicpa.org
- www.gao.gov
- www.theiia.org

Teşekkür Ederim